Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Nr. Wilno, dn. 13 grudnia 1932 r. 775.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

V y g a n d a s - P u r y c k i w s p r a w i e r e w i z j i s t a n o w i s k a l i t e w s k i e g o c o d o W i l n a. "Musų Vilnius" Nr.34 z 10.XII.32. Art.p.t."Czy potrzebna jest rewizja naszego stanowiska w sprawie Wilna?" Streszczenie:

Na Litwie dają się zrzadka słyszeć głosy, że obecna izolacja i brak stosunków z Polską są przyczyną tego, iż Litwa nie utrzymuje stosunków z okupowaną stolicą i okupowanemi ziemiami, co jest dla Litwy bardzo niebezpieczne, gdyż grozi szybkiem wynarowieniem ziem okupowanych.Wilnianie, odcięci od Litwy Niepodległej i uciskani przez Polaków mogą ulec wynarodowieniu i stać się dla Litwy całkiem obcymi.Gdyby zaś między Litwą a Polską były stosunki, to dałoby się wiele uczynić dla podtrzymania ducha wileńskich Litwinów. In.słowy, gdyby wyzwolenie Wilna miało się przewlec, co w obecnych okolicznościach łatwo się może zdarzyć, być może, iż Litwini nie będą potem wiedzieli, co z wyzwolonemi ziemiami robić. Będą one dla nich obce, nawskroś spolonizowane i nastrojone fanatycznie przeciwko Litwie. Po odzyskaniu takich ziem, Litwini mogą być zmuszeni do wypuszczenia ich z rąk ponownie.

Podobne myśli wysuwa znany publicysta litewski, jeden z najwybitniejszych na Litwie ludzi, gorący patrjota p.Radzikauskas /Ludwik Gira przyp.tłumacza/, w piśmie"Naujas Žodis".

Niepodobna nie przyznać, że argumentacja taka zawiera sporo słuszności. Istotnie, o ile Wileńszczyzna długo pozostanie w rękach Polski, o ile Polakom uda się wynarodowić zamieszkałych tam Litwinów i tchnąć w nich polskiego ducha, jak to się stało z większą ~~kmż~~ częścią ludności Wilna, to co Litwini zrobią z temi ziemiami po ich odzyskaniu? Z Kłajpedą np. mają Litwini tyle kłopotów. Co będzie, gdy Litwa będzie miała drugą Kłajpedę?

Skąd się wzięła obecna polityka izolacji, stosowana przez Litwinów? Gdy się tworzyły państwa polskie i litewskie,Litwini nie zajmowali żadnego antypolskiego stanowiska i nie żywili względem Polaków żadnej nienawiści. Stosunki litewsko-polskie pozostałyby jak najlepsze, gdyby Polacy nie byli okupowali ziem litewskich. In. słowy nie Litwini się izolowali od Polaków, a Polacy od Litwinów. Litwini niejednokrotnie wykazywali chęć ponownego nawiązania stosunków z Polską. Litwini układali się z Polakami w Wilnie, Warszawie, Kownie, Kalwarji, Suwałkach, Jewjach, znowu w Kownie, znowu w Warszawie, w Brukseli, Genewie, Rydze, znowu w Kownie, Kopenhadze, Lugano, Genewie, znowu w Warszawie, znowu w Kownie, w Berlinie, Królewcu. Powie ktoś, że Litwini upierali się przy swych tezach. Wcale nie. Już w Suwałkach oddali Litwini Polakom szeroki pas ziem litewskich od Niemna aż do Bastun. Zdaje się, że w 1928 r. p.Voldemaras był skłonny do nawiązania stosunków z Polakami, o ileby oni zgodzili się uznać ziemie okupowane za sporne. Zdaje się, że mniejszych wymagań już być nie może. Polacy jednak i na to się nie zgodzili, twierdząc, że żadnej sprawy wileńskiej już niema. Przyjęcie tezy polskiej dla Litwinów odznaczało pozytywne wyrzeczenie się ziem okupowanych na rzecz Polaków. Po decyzji Konferencji Ambasadorów Polacy więcej o Wilnie nie mówili i nie mówią.

Z Polakami możnaby było porozumieć się jedynie drogą przyjęcia w ten czy inny sposób ich tezy, to zn. drogą pozytywnego wyrzeczenia się ziem okupowanych. Możnaby było i to zrobić, gdyby się to okazało korzystne dla ostatecznego celu litewskiego. Przecież Francuzi w 1871 r. podpisali z Niemcami traktat, w którym wyraźnie i pozytywnie wyrzekli się Alzacji i Lotaryngji. W głębi duszy ziem tych Francuzi jednak się nie wyrzekli, a przygotowywali w ciągu 40 lat rewanż. Dziś Alzacją i Lotaryngja znowu należą do Francji. Litwini mogliby również pójść za przykładem francuskim. Nie trudnoby to zrobić. Trzeba jednak wiedzieć, co Litwinom taka taktyka przyniesie w zysku i jakiemi grozi stratami.

K r o n i k a .

M i ę d z y n a r o d o w a k o n f e r e n c j a k o l e j o w a a P o l s k a ."Rytas" /263.XII.32/:Przed rozpoczęciem międzynarodowej konferencji kolejowej w Kownie 1 grudnia, w której wzięli udział przedstawiciele Litwy, Japonji, Łotwy, zarządu ko-

kolei wschodnio-chińskiej i Sowietów, do posła litewskiego w Berlinie zgłosił się poseł polski z prośbą o udzielenie wiz delegatom polskiego zarządu kolei w celu wzięcia udziału w konferencji kowieńskiej. Prośbę swą motywował poseł polski tem, że na konferencję zaprosił Polaków sowiecki komisarjat komunikacji. Jednak w Kownie delegat sowiecki oświadczył oficjalnie na konferencji, że Polaków na konferencję nie zapraszał. W ten sposób konferencja odbyła się bez udziału delegatów Polski.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Sprawa sytuacji emigracji litewskiej w Gabinecie Ministrów."Echo"/338.XII.32/: Komisja M.S.Z., która studjowała sytuację emigracji litewskiej w Ameryce, zakończyła już swe prace. Wnioski komisji przesłane zostały do M.S.Z. i M.S.Wewn., gdzie będą obmyślone środki pomocy dla emigrantów i umożliwienie powrotu 10 tys.emigrantów do Litwy. Sprawa ta będzie w najbliższej przyszłości rozpatrywana przez Gabinet Ministrów, który opracuje odpowiednie przepisy.

Sprawa nowych paszportów."Echo"/338.XII.32/: Jak słychać M.S.Wewn. zdecydowało wydawać nowe paszporty wewnętrzne z początkiem 1935 r.

Ochrona robotników litewskich przed konkurencją obcokrajowców."Lietuvos Aidas" /280.XII.32/:W lipcu 1930 r. było na Litwie 18.202 obcokrajowców, zaś w grudniu tegoż roku 18.455. Był to punkt kulminacyjny. Odtąd liczba obcokrajowców zaczęła maleć i 1 listopada r.b. wynosiła już tylko 14.074. Tłumaczy się to wydaną przed paru laty ustawą, ograniczającą napływ obcokrajowców na Litwę. Jednak w związku z kryzysem światowym obcokrajowcy starają się ciąż napływać. Wobec tego M.S.Wewn. opracowało i przesłało Gabinetowi Ministrów nowy projekt udzielania pracy obcokrajowcom. Według projektu tego obcokrajowcy dla uzyskania pracy będą musieli uzyskiwać zezwolenie M.S.Wewn. lub organów upoważnionych.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ
W WILNIE.

Kronika.

Zjazd nauczycieli."Vilniaus Rytojus" /98.XII.32/: Zjazd Litwinów-nauczycieli odbędzie się 31 grudnia r.b. W razie większego zgłoszenia referatów zjazd rozpocznie się 30 grudnia.

Sprawa sądowa Litwinek."Vilniaus Ryt."/98.XII. 32/: 6 grudnia w Lidzie rozpatrywano sprawę sądową 2 Litwinek: Jankiewiczówny i Mackiewiczówny, oskarżonych o namawianie ludności do niepłacenia podatków, niesłuchania policji i t.d. Obie oskarżone zostały uniewinnione.

Niedojście do skutku obchodu śmierci Kiejstuta."Vil.Ryt."/99.XII.32/:11 b.m. miał się odbyć staraniem Związku Studentów Litwinów w Wilnie obchód z okazji 550-tej rocznicy śmierci W.Księcia Kiejstuta. Wobec nieuzyskania zezwolenia władz obchód się nie odbył. Odbędzie się natomiast akademja /15 b.m./.

Antologja poezji litewskiej w języku polskim."Vil.Ryt."/99.XII.32/:Jak słychać znana literatka p.Kajriukszttisowa opracowała antologję poezji litewskiej w języku polskim. Antologja ma się ukazać na wiosnę 1933 r.Obecjmie ona zarówno dawniejsze, jak i współczesne poezje litewskie.